

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia.

Liikenne- ja lämmityspolttoaineista energiaverotuksen yhteydessä kannettavaa huoltovarmuusmaksua ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen suuruus perustuisi polttoaineen energiasisältöön. Lämmityspolttoaineiden energiaverotus on liikennepolttoaineiden verotusta lievempää, joten myös lämmityspolttoaineiden huoltovarmuusmaksu olisi liikennepolttoaineita alempi. Keskimäärin liikenne- ja lämmityspolttoaineista huoltovarmuusmaksulla kerättävä verotuotto säilyisi ennallaan vaikka huoltovarmuusmaksun perusteen muuttumisen takia polttoainekohtainen verotaso muuttuisi. Huoltovarmuusmaksusta kertyvän verotuoton korottamiseksi sähköstä kannettavan huoltovarmuusmaksun tasoa korotettaisiin 0,013 sentistä 0,085 senttiin kilowattitunnilta molemmissa sähköveroluokissa.

Ehdotetut muutokset kasvattaisivat huoltovarmuusmaksun vuositasen tuottoa 36 miljoonasta eurosta 92 miljoonaan euroon vuoden 2026 tasossa. Vuonna 2026 verotuotto jäisi kuitenkin pienemmäksi alkuvuotta myöhäisemmän voimaantulon takia. Huoltovarmuusmaksun verotuotto ei lisäisi valtion talousarvion tuloja vaan se tuloutettaisiin nykyistä vastaavasti valtion talousarvion ulkopuoliseen huoltovarmuusrahastoon.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2026.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa huoltovarmuuslainsäädännön kokonaistarkastelun sääntelyn ajantasaisuuden varmistamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö asetti asiaa valmistelemaan poikkihallinnollisen työryhmän toimikaudelle 15.1.2024 - 31.12.2025.

Lähtökohtana on pidetty, että huoltovarmuusrahasto säilytetään valtion talousarvion ulkopuolisena rahastona, ja siitä katetaan jatkossa materiaalisen varautumisen ja sen edellyttämien investointien, erityislainsäädännön nojalla maksettavien korvausten, Huoltovarmuuskeskuksen ohjelmatoiminnan kulujen ja muiden kuin materiaaliseen varautumiseen liittyvien investointien sekä ennakoiduttomien kriisitoimien kuluja. Huoltovarmuusmaksu tuloutettaisiin huoltovarmuusrahastoon sen menojen kattamiseksi.

Työryhmän perustaman rahoituksen alatyöryhmän tehtävänä on ollut muun muassa huoltovarmuusmaksun määräytymisperusteiden uudelleenarviointi sekä niihin liittyvät säännösmuutostarpeet. Valmistelun aikana on poliittisen arvioinnin perusteella linjattu, että energiaverotuksen yhteydessä liikenne- ja lämmityspolttoaineista sekä sähköstä kannettava huoltovarmuusmaksu säilytetään ja sen tasoa korotetaan ja että huoltovarmuusmaksun verotuotto tuloutetaan edelleen huoltovarmuusrahastoon korvamerkittynä verona. Maksulle asetettu vuosittainen tuottotavoite on ilman muutoksia vuodelle 2026 arvioidun noin 36 miljoonan euron sijasta 91,9 miljoonaa euroa, mikä vastasi vuonna 2023 niitä kuluja, joita rahastosta tullaan vuoden 2026 alusta voimaan tulevan uudistuksen jälkeen maksamaan. Poliittisen linjauksen mukaan tämän lisäksi rahaston varoja voidaan tarvittaessa täydentää valtion talousarviosta.

Hallitus on päättänyt huoltovarmuusmaksun korotuksen kohdentamisesta valtion vuoden 2026 talousarvioneuvotteluissa. Päätöksen mukaisesti korotus kohdennetaan sähkөөn ja saatetaan voimaan 1.4.2026.

Huoltovarmuusmaksun säilyttäminen edellyttää samalla huoltovarmuusmaksun muuttamista yhdenmukaisemmaksi energiaverotuksen määräytymisperusteiden kanssa. Huoltovarmuusmaksua koskevat muutokset toteutettaisiin tällä hallituksen esityksellä, koska maksua koskevat säännökset sisältyvät valtiovarainministeriön valmisteluvastuulle kuuluvaan energiaverolainsäädäntöön ja maksu kannetaan energiaverotuksen yhteydessä. Muilta osin huoltovarmuuslainsäädännön kokonaisuudistuksesta annetaan erillinen hallituksen esitys työ- ja elinkeinoministeriön valmistelun pohjalta.

Tavoitteet

Esityksellä toteutettaisiin energiaverotuksen yhteydessä kannettavan huoltovarmuusmaksun tason korottaminen sille asetetun 91,9 miljoonan euron suuruisen vuotuisen tuottotavoitteen saavuttamiseksi sekä huoltovarmuusmaksun perusteen muuttaminen yhdenmukaisemmaksi energiaverotuksen määräytymisperusteiden kanssa valmisteverotusdirektiivissä edellytetyllä tavalla.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/27287/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen: kirjaamo.vm@gov.fi tai postitse osoitteeseen:

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/27287/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (vm.fi/hankkeet tunnuksella VM101:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa. Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön **viimeistään 26.11.2025**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa:

Hallitusneuvos Merja Sandell, puh. 0295 530 191, merja.sandell(at)gov.fi

Neuvotteleva virkamies Veli Auvinen, puh. 0295 530 384, veli.auvinen(at)gov.fi

Liitteet:

[Luonnos HE huoltovarmuusmaksu 15.10.2025.pdf](#)

[Utkast propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag 15.10.2025.pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaan maakuntahallitus - Ålands landskapsregering
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elintarviketeollisuusliitto ry
Energiateollisuus ry
Fingrid Oyj
Huoltovarmuuskeskus
Kaupan liitto ry
Kemianteollisuus ry
Keskuskauppakamari
Kuluttajaliitto ry
Liikenne- ja viestintäministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Paikallisvoima ry
Palta ry
Sisäministeriö
Suomen Yrittäjät ry
Teknologiateollisuus ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Verohallinto
Veronmaksajain Keskusliitto ry

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Sandell Merja
Valtiovarainministeriö

Sandell Merja
Valtiovarainministeriö